

**ELŐFIZETÉS.**  
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN  
 Egy évre ... .. 84 kor.  
 Fél évre ... .. 42 kor.  
 Egy negyed évre 21 kor.  
 3 óra ... .. 7 kor.

Nyitási költségek  
 megállapodás szerint.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és csanádi egyesül-  
 vasutak palotájában  
 TELEFON-SZÁM 87

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Művész-  
 Társaság.  
 Köszet Körcsög-ut 22. sz.  
 TELEFON-SZÁM 191

Arad, 1918.

*Főszerkesztő*  
 Stauber József.

Kedd, november 26.

## Román megszállás.

Az entente hadvezetősége arról értesült, hogy Erdély és Magyarország románok-lakta vidéke telve van gyulékony anyaggal s a belső rend megóvása céljából az átmeneti időre szük ségesnek látta ezeknek a területeknek megszállását. A délvídeket a szerbek szállták meg, a román lakta területeket a román királyság hadserege fogja megszállani.

Ez a hír az első pillanatra kétségtelenül meglep és idegessé tesz sokakat. Miről van azonban szó? A szenvedélyektől tláknázott területen, a rend fentartásáról. Az a proklamáció, melyet a reguláris román hadsereg főhadiszállásáról ma repülőgépen hoztak Erdélybe s a melyet ma küldtek meg az aradi román Comiténak: ennek a feladatnak a teljesítését igéri. Nem politizál, egyszerű katonai feladatról tudósítja a románságot. Míg az ellenkezőről meg nem győződünk, nincs okunk kétkedni abban, hogy a királyi román hadseregnek nincs is más célja Erdély és Magyarország földjén, mint a rendnek fenntartása. Ha így van: nincs mit félnünk egy kulturország hadseregének megszállásától. A szerbek bebizonyították, hogy milyen előzékenyen és humanusan lehet viselkedni a megszállott területeken, ahonnan csaknem kivétel nélkül arról értesíteneik bennünket, hogy a szerb parancsnokságok mindenben egyetértőleg járnak el a hatóságokkal. Miért tételeznék fel, hogy a román hadsereg másképen viselkednék? Hiszen ez a háboru annyi elválasztó falat rombolt le már az egykor szemben álló népek között!

Minden okunk megvan arra a feltevésre, hogy a román hadseregben nem ellenségek lépnek hazánk földjére s el sem tudjuk hinni, hogy az entente hadvezetősége itt bármilyen atrocitást eltűrnie, vagy megengedne. Erre gondolni sem szabad. A hír, miért ne mondjuk ki, fájdalomosan érint bennünket, de ezt az érzést érezzük akkor is, ha nem román, hanem másfajta katonaság szállná meg Erdély földjét.

Az entente ez elhatározásával szemben nekünk csak egy feladatunk lehet: a türelem. Ez most az egyetlen okos politika. Mindaddig, míg a szétzilál világ háztartásának ügyeit a nagy békekonferencián rendbe nem szedik — a saját érdekünkben nem tehetünk mást, mint hogy belenyugszunk a megmáshatatlanba. De ne tegyük ezt kétségbeeséssel. Erre semmi okunk. A magyarságban rejlő nagy energiák jogot adnak nekünk egy szebb élet reménységére. Ezek az epizódyszerű, átmeneti kellemetlenségek nem semmisíthetik meg hitünket nemzetünk jövődjében.

Mások a mi feladataink a román megszállással kapcsolatosan. Először az, hogy fogadjuk az érkezőket komoly megbecsüléssel. Akik jönnek katonák, becsületesen harcoltak: semmi okunk, hogy a nekik járó megbecsülést, míg az ellenkezőjére rá nem szolgáltak, megtagad-

juk tőlük. Másodszor: Igyekezzünk az adott helyzetbe beleilleszkedni. Kulturumzethez illően tartózkodjunk minden rendzavarástól, merénylettől, s bármilyen cselekedettől, mely a megszálló hadsereg jogos megtorlását vonná maga után. Mindig arra kell gondolnunk, hogy bármilyen történjék is, sokáig ez az állapot nem tarthat. Néhány hónapig kell csak csendvednünk a háboru következményeit, hogy aztán végképen kisüssön fejkünk felett a béke és nyugaltság csodás fényességű napja.

De van egy harmadik kötelességünk is. Egy pillanatra sem szabad kishitúségből eredő elfásultsággal félbehagynunk mindennapi munkánkat. Ezzel most már nem magunknak és családunknak tartozunk, hanem a hazánknak. Magyarországnak a léte, vagy nem léte függ attól, hogy most minden magyar megtegye kö-

telességét, hogy itt egy pillanatra meg ne álljon a munka hatalmas gépezete. Minden munkában eltöltött órával a honmentés érdekelt szolgáljuk. Csak így tudjuk átélni majd a váratlan megszállás nehéz hónapjait. El fog múlni ez is. Végigszenvedtük a háboru borzalmait, ezt az utolsó, talán nem olyan keserű lapdacsot még le kell nyelnünk. Nem mindenik orvossgtól hal meg a szervezet, némelyik meg is gyógyítja. Talán most látjuk majd be, hogy hová sodortak nagy nemzeti hibáink s az új Magyarországhoz csak egymást mindig megérintő magyarok fognak élni. Mert azzal volt ellenségeinknek mindenike tisztában van, hogy az igazság, amit ma Solf német külügyi államtitkár világgá kiáltott, reánk magyarokra is áll: — Minket ideig-óráig le lehet igazni, de az a nép nem szűnik meg élni és fogat követelni!

## Egyesültek az összes délszlávok.

(A magyarországi területeket is a délszláv államhoz osztozták. — A szerb trónörökös régens. — A magyar kormánynak nem volt része a zágrábi tisztí összeesküvésben.)

*Ljubachból* jelentik: Mint az itteni lapok külön kiadásban jelentik a zágrábi délszláv Nemzeti Tanács tegnapi ülésén valamennyi szervezetű Radics parasztpárti képviselő szervezetű ellenében határozattal emelte a dalmát Nemzeti Tanács következő indítványát:

Az összes horvátok, szerbek és szlovének államának régensl tisztét átruházzák a szerb trónörökösre, aki Szerajevóba összehívja az államtanácsot és kinevezi az első kormányzótanácsot. A kormányzó-tanács tagjai lesznek: 1. A zágrábi délszláv Nemzeti Tanács összes tagjai, 2. a szerb királyság 50 képviselője, 3. Montenegró és a vepdaság (s magyarországi szerb lakosságú területek) 5—5 képviselője. A régens a kormányzó-tanács tagjaiból nevezi ki a kormány tagjait. A régens kinevez továbbá öt, esleg hét kormányzót, Belgrádba Szerbia, Cetinjébe Montenegró, Ljubachba a Szlovénország és Újvidékre a Vajdaság, Szerajevóba Bosznia-Hercegovina, Spalatóba Dalmácia és Zágrábba Horvát- és Szlavonországok részére. Amíg a rend és nyugalom helyreállítása megtörténik, lezajlanak a Szerajevóban tartandó alkotmányozó gyűlésre való választások is. Az alkotmányozó gyűlés fogja a végleges államformát és az alkotmányt megállapítani.

A fenti határozati javaslat letárgyalására kiküldött bizottság a következő határozati javaslatot terjeszti a délszláv Nemzeti Tanács plénuma elé:

A délszláv Nemzeti Tanács eddigi határozatával és a szerb királyság határozatával egyetértőleg a délszlávok államának a volt magyar és osztrák monarchia egész zárt délszláv területén kívül a szerb királysággal és Montenegróval történt egyesülését, kimondja a horvátok, szerbek és szlovének egységes államává alakítja és huszonnöve tagu bizottságot alakít, amely a szerb királyság kormányával és Szerbia és Montenegró valamennyi pártjával

egyetértően haladéktalanul végrehajtja az egész állam megszervezését az eléje terjesztett javaslatok alapján. Az erre vonatkozó határozatokat az államtanács első ülésén fogja megalkotni.

*Ljubachból* jelentik: A triesti Szlovén Nemzeti Tanácsot az olasz parancsnokság feloszlatta.

*Innsbruckból* jelentik: Iránvadás helyen híro jár, hogy 15000 olaszból álló hadsereg megszállja Észak Tirolt Zierlég bezárólag.

*Budapestről* jelentik: Zágrábból a Magyar Nemzeti Tanács a következő táviratot kapta:

— A ljubachi Telegrafon Korrespondensbureau híradása szerint volt osztrák-magyar tiszték Zágrábban összeesküvést szöttek. Az ellenük folytatott vizsgálat hívatva volna megállapítani „nem áll-e az összeesküvéssel kapcsolatban magyar részről mutatkozó provokáció, illetve valamelyes magyar-olasz egyetértés?”

A magyar kormány a féléhivatalosnak létesített kommunikációval szemben szükségesnek tartja a szerb-horvát-szlovén Nemzeti Tanácsnak tudomására hozni, hogy minden, a régi osztrák-magyar birodalom és különösen a régi monarchia rendszer visszaállítására irányuló akciót a legintenzívebben elítéli, saját hatáskörében minden ilyen akciót összeesküvés bűntettének minősít és ennek megfelelően fog vele szembeállítani. Tilakozik annak a feltevése ellen, hogy bármilyen formában, bárcsak közvetve is, a Zágrábban felfedezett és a magyar népiállam függetlensége ellen is irányuló katonai összeesküvést támogató vagy csak szivesen is létné.

*Ljubachból* jelentik: Horvátországot francia csapatok fogják megszállni. Mintegy 540 fős nyi különítmény 14 tiszttel e hó 23-án megérkezett Zágrábba. Fluménba 2000 embert küld az entente.

## Munkában a Nemzeti Tanács

(Szigoru lakásrekvirálás. — A népjóléti hivatal szervezése. — Nem lesz tejeskávé a kávéházakban.)

Az Aradi Nemzeti Tanács dr. Nagy Sándor elnöklésével tegnap este ülést tartott, amelyen több fontos ügyben történt döntés. A Nemzeti Tanács mindenekelőtt foglalkozott a túrheteretlen lakáshiány kérdésével. Elhatározta tehát a Nemzeti Tanács, hogy Aradváros területén elrendeli a legszigorubb rekvirálást. A rekvirálás foganatosítására a Nemzeti Tanács dr. Schusztér Ödön és Lits Antal népbiztosokat küldte ki, akik a rendőrség támogatásával fogják kijelölni az elrekvirálandó lakásokat. Az alapelvek a következők:

Minden gyermektelen, vagy egy gyermekkel bíró családnak két butorozott szobát hagynak meg, a többi elrekvirálják. A két, vagy három gyermekes családoknak három-három szobát hagynak rendelkezésére. A négy szobán felüli lakásoknál, tekinte nélkül a családtagok számára, a négy szobán felüli lakrészeket elrekvirálják.

A kiküldött népbiztosok a városi adóügyi hivatalban fogják megállapítani a lakások és lakrészek számát. A városi adóhivatalban rendelkezésre állnak a házbérvallomási ívek, amelyekből pontosan megállapíthatók azok a lakások, amelyek rekvirálás alá eshetnek. Megjegyzendő, hogy a lakásrekvirálás csak ideiglenes helyzetet teremt, mert a lakásokat az arra rászorulóknak, csak ideiglenesen bocsátják rendelkezésre és a viszonyok megváltoztatásával az így fedél alá jutottak kénytelenek lesznek a szükségüket újra elhagyni.

Foglalkozott ezután a Nemzeti Tanács a népjóléti hivatal szervezésének kérdésével is. A tanács megalakulásakor tudvalevőleg egy bizottságot küldött ki, amely tegnap terjesztette elő javaslatát.

A javaslat szerint a népjóléti bizottság pénzübeli támogatással és lelmiszerekkel, így zsirral, liszttel, tűzifával és petrolummal fogja ellátni a harctérről hazatérő katonák azon részét, akik ezekkel a közszükségleti cikkekkel nincsenek ellátva és anyagi helyzetük olyan, hogy ezekkel a legszükségesebb élelmiszerekkel nem láthatják el önmagukat.

A népjóléti hivatal vezetésével a Nemzeti Tanács dr. Olasz Pál aradi lapszerkesztőt bízta meg, aki innél dr. Variassy Lajos kormánybiztos ki fogja nevezni dr. Szilágyi László rendőrfogalmazót, dr. Hank Albert főszámvevőt, ennek akadályoztatása esetén pedig Binder Gyula számvevőségi tisztviselőt. A népjóléti hivatal feletti felügyeletet az erre küldött népbiztosok fogják gyakorolni.

E fontos intézmény működéséhez szükséges pénzt adózás útján fogják kivetni. Három adóalap kihasználásával fogják a szükséges összeget előteremteni, még pedig megfelelő pótdadókkal megterhelik a polgárokat és pedig a vagyonadóval, háborús jövedelmi adóval és kereseti adóval. Progresszív adókulcs alapján vetik majd ki az adókat és pedig olyan kulcs alapján, hogy négy millió korona jövedelemre számítanak. A Nemzeti Tanács a népjóléti hivatal és az információs iroda felállítására vonatkozó határozatát egy legközelebb összehívandó rendkívüli ülés elé fogja terjeszteni.

Végül tegnap a Nemzeti Tanács a város közönségének tejjel való ellátásának kérdésével. Az aradi Munkástanács azt az információját közölte a Nemzeti Tanácssal, hogy Aradon a legnagyobb visszaélések törté-

nek a tejkiosztás körül. A protekciós rendszer uralkodik, amelynek az a szomorú következménye, hogy Aradon a kisgyermeknek nem jutnak tejhez, a kórházak is tejjel szoronganak. Ezzel szemben az uradalmak a kiváltságos elemekhez juttatják a tejet.

A Nemzeti Tanács kimondotta, hogy az Aradra beérkező összes tejeskocsikat már a vámháznál lefoglalattja és az aradi közlekedési vállalat így el fogja tudni látni az aradi kisgyermekeket tejjel. Ha ez kellő eredménnyel nem járna, úgy a Nemzeti Tanács kénytelen lesz, hogy az Arad közelében levő uradalmaktól, egyveres erő közbenjöttével a tejet elrekvirálja. Egyben kimondotta, hogy nem engedi meg, hogy a kávéházak tejeskávét a nap bármely részében kiszolgáltassanak.

Dr. Variassy Lajos kormánybiztos, aki az ülésen szintén résztvett, kijelentette, hogy már holnap tilalmat léptet életbe, mely szerint az összes kávéházakban és kávémérészekben délután két órától kezdődően tilos lesz a kávé kiszolgáltatása.

## Magánalkalmazottak követelése.

(Nagygyűlés a városházán.)

A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének aradi csoportja vasárnap délután nagygyűlést tartott a városháza tanácstermében, melyet zsufolásig megtöltöttek a gyárak mérnökei, művezetői, tisztviselői, a biztosító intézetek és magáncégek alkalmazottai, valamint a hadból visszatért magánalkalmazottak. Gárdos ebrök üdvözölte a nagygyűlésen megjelenteket, különösen pedig a katonákat.

Lugosy Béla előadásában ismertette a kommunista kiáltványt és felvilágosította a jelenlévőket ezeknek igazi jelentőségéről. Méltatta Marx és Engels, valamint a többi nagy szocialisták elvitathatatlan érdemeit.

Molnár titkár beszámolója után Fehér Pál foglalkozott a mai problémákkal, melynek összefoglalásaképpen az elnökség egy határozati javaslatot nyújtott be, melyet a nagygyűlés kisebb változtatások után egyhangulag elfogadott és úgy határozott, hogy azt azonnal beküldi Kunfi Zsigmond népjóléti miniszternek.

A határozati javaslatban a nagygyűlés követeli a következő rendeletek, illetve törvények sürgős életbejuttatását:

1. Az üzemi redukciók, illetve a visszaözönlő katoná-alkalmazottak állásbalépése következtében feleslegessé vált munkaadók elbocsátásával kapcsolatban a) az állásban lévő alkalmazottaknak február előtt, az állásukba visszatérő katoná alkalmazottaknak állásukba való visszalépésüktől számított három hónap előtt felmondani nem lehessen, b) a felmondási idő az eddiginek, ha külön megállapodások jöttek is volna létre, legalább kétszeresére emeltessek, c) minden szolgálatban eltöltött év után, 10 év maximumával két havi fizetés folyósíttassék végkielégítésként, az eddigi esetleges megállapodások hatálytalanításával.

2. Az állásukba visszatérni akaró katoná-alkalmazottakat minden vállalat, illetve cég köteles legyen visszvenni, még pedig a) legalább ugyanolyan javadalmazással, mint amilyen javadalmazást a vele egyenrangú, a háború alatt dolgozó alkalmazottak elérték, illetve mint amilyen javadalmazást elérték volna katonai szolgálat nem teljesítése esetén, b) polgári ruhák beszerzése, illetve kiegészítése céljából minimum 1500 korona folyósíttassék egy összegben.

3. Az állás nélkül levők, vagy elbocsátandó magánalkalmazottakat az állam a minden kategóriájú vagyona kivételével progresszív adóból oly módon segítse, hogy önmagát és családját az első munkaalakomig tisztességesen eltart-

4. A munkaidő a szénhiányra, a hadiüzemek károsodására, valamint a dolgozni akaró tömegek nagy számára való tekintettel oly módon szabályozzassék, illetve csökkentessék az eddigi javadalmazások és tartsák mellett, hogy ezáltal mennél több magánalkalmazott között osztassék meg munkánk. Követelik tehát ezen kérdések nemzetközi rendezéséig a gazdasági átmenet tartamára a munkaidők következő kötelező elrendelését, melyet túlmunkával, túlórázással kijátszani ne lehessen: a) műhelyekben, megszakítás nélkül 7 órától 3-ig, b) gyári és magánirodákban megszakítás nélkül 8 órától 3-ig, c) nyílt üzletekben két óra megszakítással fél 8 órától 5-ig. Ezen rendelet be nem tartása kihágásként kezelendő és szigorúan üldözendő.

5. Követeli a nagygyűlés a Szakszervezeti Munkaközvetítő elismerését és elismertetését.

6. Követeli a nagygyűlés a mindenkire kiterjedőre és feltétlenül kötelező a) nyugdíj, b) rokkant és c) baleset biztosítást, még pedig a különböző cégek, illetve vállalatok szolgálatában eltöltött évek összegének beszámításával, még pedig az eddigi, a régi uralkodó rendszernek kedvező szabályzatok gyökeres megváltoztatásával.

7. Követeli végül a nagygyűlés az ipari bíráskodás, valamint a gyári és üzemi választmányok megalakításának kötelező és sürgős elrendelését, melyek hatásköre kiterjedne a) személyzeti sérelmekre, b) személyzeti változásokra, c) a munkaadók helyes alkalmaztatására, d) az üzletmenetelre, illetve gyártási programra.

## Batthyány lemondott.

(A szocialisták a belügyminiszter ellen. — Landler Jenő államtitkársága.)

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata-párt sohasem volt bizalommal Batthyány Tivadar gróf belügyminisztersége iránt. A belügyminiszternek a forradalom elött tanúsított magatartása megerősítette a szocialistákat abban a meggyőződésükben, hogy Batthyány nem az az ember, aki a forradalmi kormányban a legfontosabb tarcák egyikét vezethetné.

Még jobban elmérgesítették a helyzetet azok a nehézségek, amelyeket Batthyány a belügyi államtitkárság kérdésének megoldásánál támasztott. A szociáldemokrata-párt a szerinte megbízhatatlan belügyminiszter mellé Landler Jenő dr. követelte. Batthyány ellenezte Landler kinevezését és Garbai akarta maga mellé államtitkárnak. Az ellentétet azzal hidalták át, hogy Jánossy Zoltánt nevezték ki államtitkárnak.

A munkástanács azonban fokozott figyelemmel kísérte Batthyány működését és úgy találta, hogy a miniszter politikája igazolja az ő álláspontjukat. Több ízben követelték a munkástanács ülésén Batthyány távozását és a legutóbbi ülésen elhatározták, hogy a kormány szociáldemokrata tagjaihoz ultimátumszerű felszólítást intéznek. Batthyány távozása dolgában.

Az ultimátumról Garami és Kunfi értesítettek Károlyi Mihályt, aki tegnap délután magához kérte a kormány függetlenségi párti államtitkárait és a Károlyi-párt volt képviselő-tagjait és bizalmas értekezleten beszélt meg velük a munkásság követelését. A bizalmas értekezlet után minisztertanács volt, amelyre Batthyány Tivadar gróf elküldte formális lemondását. Maga a belügyminiszter a tanácskozásokon már nem vett részt.

A minisztertanács megbízásából ma délelőtt Lovász és Baza Barna miniszterek felkeresték Batthyányt, hogy tárgyalásokat kezdjenek vele ebben az irányban, hogy cseréljen tarcát Lovász kultuszminiszterrel és vállalja ennek a tarcának vezetését. Valószínű, hogy Batthyány átveszi a kultuszminiszteri tarcát és Lovász mint belügyminiszter dr. Landler Jenőt veszi maga mellé államtitkárnak.

# Forrongás az aradi diákok között.

Bizalmi küldöttek a tanárok mellé. — Az érettségi vizsgálat ellen — Mémorandum a korcsmáki iskola igazgatójához

A forradalom frissítő és újító szelleme be-tört a régi rendszer legelzárkózottabb várába: az iskolába is. A forradalom sajtóságához illően ki-sé túlzottan jelentkezik az új idők szelleme, de ta-gadhatatlan, hogy sok joggal és rokonszenvesen.

Az aradi középiskolák tanárai napok óta kü-lönös jelenségeket észleltek a tanintézetekben. A magasabb osztályok diákjai az óráközi szünetek-ben kipurult arccal vitatkoztak, valóságos gyüle-seket tartottak, melyeknek véget csak a tanárok vetettek. S azonnal kiujultuk, amint a tanítási órának vége volt.

Ha egyik-másik tanár megkérdezte:

— Talán egy új revolúció készül fiuk? — a felelet nyílt, őszinte és bátor volt:

— Igenis, tanár ur!

Ma aztán a tettek mezejére is ráléptek a diá-kok. Egy küldöttség, mely az aradi különböző fajtájú középiskolák tanulóiból állott, felkereste az aradi főreáliskola egyik tanárát, kinek a ha-ladó eszmék iránt való rokonszenvérből bizonyo-sak voltak a előtte a következő vallomást tették:

— A legteljesebb bizalommal jöttünk a tanár urhoz, hogy tanácsot és utbaigazítást kér-jünk. A középiskolák magasabb osztályainak if-júsága áthatva a forradalmi eszmék igazságaitól: valósággal forrong az új eszmék hatása alatt. Tudjuk, hogy nem mindig az egyes emberekben, hanem legtöbbször a rendszerben van a hiba a tudatában vagyunk annak, hogy az elmúlt kor-szak iskolája mennyi méltánytalansággal és igaz-ságtalansággal sújtotta a tanuló ifjúságot. A bu-dapesti középiskolai ifjúság megalakította a ma-ga „Nemzeti Tanácsát” s lendülettel folyik a szervezés, hogy Magyarország középiskoláinak összes ifjúsága megalakítsa minden tanintézet kebelében azt a Tanácsot, mely a lehetőségig elejét vegye minden további igazságtalanságnak.

Ne higye azt a tanár ur, hogy mi nem aka-runk tanulni, ellenkezőleg tanulni akarunk, de nem azokat a tantárgyakat, melyeknek szelleme egy letűnt korak megméltányozott gondolatát szuggerálja a mi fogékony agyvelünkbe a ha-talmi rendszerek rabzolgáivá nevel bennünket, hanem tanulni akarunk olyan tantárgyakat, me-lyeknek szükségességéről a való élet már régen meggyőződött minden gondolkodó embert s ame-lyeket csak az iskola zárt ki a tanítás termeiből. De ezenkívül tovább is akarunk menni. „Bizal-mi tanácsot” akarunk szervezni, amely az egyes tanárok érdemjegy osztását ellenőrizze. Ezen a léten sok sérelem érte a diákokat. Mert nem minden tanár humánus gondolkozású és érző szívű ember. Vannak a tanár urak között hatal-maskodó, bürokratikus szellemű emberek is, kik az érdemjegyek adományozásában valóságos kaptafa-rendszer szerint járnak el. Akik kisza-bított téma szerint bírálják el a feleleteket, annél-kül, hogy az egyéni hajlandóságokat és az ál-kalmi eseteket tekintetbe vennék. Ezekről sza-badulni óhajtunk. Azért jöttünk el a tanár urhoz, akit szeretünk s akiben megbízunk, hogy mind-ezekről elbeszéljünk s a tanácsát kikérjük.

A professzor, amint munkatársunknak el-mondotta, megnyugtanni igyekezett az ifjakat. Elmondotta, hogy ha sok igazságuk van is, gyü-lészetük nem egészséges. Mert kétségtelen, hogy az ifjúságnak joga van politizálni, hiszen övék a jövő, de a középiskola még nem erre való ter-ésű. A mi mostani kormányunk: a világ leg-demokratikusabb kormánya megszabta azt a ha-talmi eljárást, amely a politikai érettséget jelenti s ez a 21 évek életév. Amint az ifjúság elhagyja a kö-zépiskolát, lesz alkalma már az egyetemen, hogy a politika irányításából részt kérjen, de addig fogadja el a diákság a magyar köztársaság vezető embereinek azt a tanácsát, hogy most ne legyen senkinek egyébre gondja, mint hogy kétszere-sen többen dolgozzék, mint eddig tette.

— Minket meggyőzött a tanár ur, de sze-retnélk, ha eljönne hozzánk a mi gyűlésünkbe, melyet az iskolán kívül tartunk s meggyőzné-m a mi igazolt lelkű társainkat. Azt azon-ban már most is juttathatjuk a tanár urnak, hogy

méltánytalannak tartjuk, ha lőlünk ebben az é-ben vizsgákat, különösen érettségi vizsgálatokat követelnék. A köztársaság kimondása, a spanyol nátha, a szén szünet után, mikor még országunk megszállásának gondolata is lever és isgatottá tesz bennünket, egy nehéz, sőt kínos vizsgálat eshetőségeinek kitenni bennünket nem mondható humánus nevelési gondolatnak.

A professzor, ki mindezekről munkatársun-kat informálta, még azt is hozzátette, hogy az ifjúság egy része, a kereskedelmi iskola tanuló-sága, a maga kérelmét már írásban is eljuttatta a tanintézet igazgatójához és tanáraihoz.

## A megszállott Ujaradon.

Ujarad, november 25.

A híd ujaradi oldalánál két fegyveres szerb katoná áll: ez az egész, ami Ujarad megszáll-lását szimbolizálja. A szép nagy és gazdag né-met községegyébként csendes, a széles főutcán tiszta parasztasszonyok, civilek, magyar és né-met katonák járkálnak, a megszállásnak semmi nyoma sincs az ujaradi utcákon, csak amikor a hidhoz viszik a szerb katonákat, hogy az ár-séget felváltsák, csak ilyenkor látni egy pilla-natra, hogy Ujarad, ez a gazdag, kedves falu megszállás alatt van. Még pár hét előtt mind-nyáunk részére elviselhetetlen gondolat volt az, hogy magyar területek idegen csapatok megszállása alá kerüljenek, valahogyan nem tudtuk beillesztetni gondolatkörfünkbe ezt az érzést és ma már az ujaradiak vígan, minden lelki megrázkódtatás nélkül járnak, keskeny aszfaltúton, már nem is néznek érdeklődve a szerb fegyveres katonákra és egy veszik a hídnál őrködőket, mintha honvéd bakák volná-nak.

Ma Perjámos feől negyven szekérrel szerb katonák érkeztek Ujaradon át a várba. A kör-nyékbeül jómódu sváb parasztok szép lovakkal hozták a szerbeket, vagy háromszáz embert. Ez egy kis feltűnést keltett a faluban, egyéb-ként pedig minden osendes, a földszintes tiszta házak kapui be vannak zárva, az emberek nem kíváncsiak és nem megijedtek. A rendes élet folyik Ujaradon, amelynek lakosai napról-nap-ra szaporódnak: jönnek haza a katonák a front ról, fogságból, különféle káderekből és kórhá-zakból. Az utcán járó férfiak legnagyobb része katoná, akik még hordják egy darab ideig a megutált uniformist.

Ujaradon a korcsmák be vannak zárva egész napon és egész éjen át. Talán ez is oka a nagy esendességnak. Nincs hol vigadjanak a hazatér harcosok. Zsigmondházán azonban, a melyet csak egy keskeny patak választ el U-jaradtól és amely már Aradmegyéhez tartozik, a korcsmák nyitva vannak, és aki ujaradi em-ber, nagyon óhajta a vigságot, az áll a keskeny patakot és átlépte egyúttal az ujaradi főszol-gabíró italmérését tilalmát is. A korcs-mák Zsigmondházán forgalmasok is, az új aradi korcsmárosok nagy bosszuságára, akik nem tudják megérteni, hogy Aradmegyében miért szabad nyitva tartani a korcsmákat, amikor az Temesmegyében tilos. Őszintén szólva ezt mi sem értjük és illuziónk, hogy a korcsma-é-rési tilalmat Ujaradon akkor, amikor egy lé-és-

sel odább. Zsigmondházán szabadon mérk és szeszest italt az amugy is mámoros szabadsá-gos katonáknak.

Tegnap és ma az a hír terjedt el Aradon, hogy a szerbek Ujaradon maximálták az ára-kat, s ennek következtében ott eldorádó álpa-potok vannak. Beszélték, hogy 1 kor. 60 fillér-ért lehet kapni egy kiló húst, két voronáért egy kiló zsirt. Ez a híresztelés az aradiak szá-zait vitte ma ki Ujaradra, ahol családostan ma-pasztalták, hogy az árak szállárak és szó sincs ilyen mesebeli olcsóságról. A szerbek egyáltalában nem avatkoztak az árak lecsök-ba s szükségleteiket, amelyet nem a főszolga-bíró utján szereztek be, rendes napi áron fize-ttk.

Még a német katonák között is hirt ter-jedt az ujaradi olcsóságnak. Ők is kénytelenek U-jaradra egy nemányan. Egy német katoná mind járt a hídnál, a posztol álló szerb katonánál igyekezett magát informálni a zárarak tekintetében.

— Was kostet hier ein kilo Schmalz? — kérdezte a szuronyos szerbet.

A szerb nem értette. Odahívta a másik őrt is. Az sem értette, hogy mit akar a német, aki-ek egy meggyújtatlan cigarettá volt a szá-jában. Nyilván tüzet kér — gondolta — és adott egy szál gyufát. Mintán a német még tovább érdeklődött, odahívták a harmadik szerbet is, egy altisztet, aki a hídon volt. Ez is végig hall-gatta, hogy mit mond a német katoná, majd mély meggyőződéssel mondta:

— Nix dájcs!

Az olcsóságról szóló hírek a legteljesebb mértékben köheltak, a derék ujaradi németek becsületesen ragaszkodnak az árakhoz s egy a potom áron venni akáro aradiak árát, vagy pénz nélkül jöttek vissza Aradra. A ma-gyar és a német katonatiszteknek szemmel tisztelegnek az őrtálló szerb bakák, úgy hal-lottam, hogy ezt Popovics alezredez szigorú parancsban rendelte el.

Felkerestem dr. Heinrich Árpád ujaradi fő szolgabíró a hivatalában, aki a legnagyobb el-ismeréssel nyilatkozott a szerbek korrekt és előzékeny magatartásáról. A főszolgabíró ur többek között a következőket mondotta:

— A községben a legnagyobb rend és nyugalom van. A lakosság a szerbek eddigi itt tartózkodása alatt tapasztalta, hogy semmi oka nincs a nyugtalanságra, miután a szerb szá-patok között a legnagyobb fegyelmet uralkodik, a tiszték pedig művelt és előzékeny emberek módjára viselkednek.

— Aradon az a hír terjedt el, hogy a szer-bek Ujaradon maximálták az élelmiszerek árát — mondtam — hogy az általuk maximált árak szerint vásárolják be szükségletüket.

— Ez nem igaz. A szerbek itt nem maxi-máltak semmit és amit a lakosságtól vártol-tak, készpénzben, a napi árat fizették meg. A szerbek egyébként szükségletüket én általam szerzik be. Ha valamire szükségük van, telefo-non vagy személyesen keresnek fel és a legde-varlasabb formák között kérnek meg az élel-miszerek beszerzésére.

— Mit kértek eddig a főszolgabíró urtól?

— Eddig leginkább lisztet és cukrot kér-tek. Gluhevich főhadnagy, egy nagyon intelli-gens, a német nyelvet korrektül beszélő ur szó-kott felkeresni; ő az összekötő kapocs a fő-szolgabírói hivatal és a szerb parancsnokság között. Mondhatom, a legjobb barát viszony-ban vagyunk a főhadnagy urral, akk a rövid idő alatt is kétféle embernek ismertem meg. Eddig 40 kiló cukrot, 20 métermázsá lisztet és

900 kilogramm kenyert adtam a szerbeknek, akik utalványokkal fizettek az árukért s ezeket az utalványokat Temesváron, a főparancsnokságból fogják beváltani.

— Popovics alezredes ur éppen ma küldte át névjegyét és bocsánatot kért, hogy még eddig nem látogathatott meg. Az alezredes ugyan is beteg. A szerbek a legnagyobb előzékenységgel ajánkoznak minden olyan esetben, amikor karhatalmi segítségre van szükség. Ez nagyon örvendetes és megfizethetetlen segítség különösen most, amikor a községekből be kellett vonni a csendőroket.

— Igénybe vette már főszolgabíró ur a szerbek karhatalmi segítségét?

— Igen, éppen tegnap. Az ujbodrogi román görög keleti zárda jelentette telefonon, hogy a román csőcselék körül vette a zárdát és követelte, hogy a szerzetesek adják ki a borkészletüket. A tömeg nagyon fenyegető magatartást tanusított. Én erre telefonáltam a várba és kértem a szerb parancsnokságot, hogy adjon segítséget. A szerb parancsnokság azonnal egy 25 emberből álló lovasjárórt küldött ki: A szerbek vágatva lovagoltak Ujbodrogra és szétszították a tömeget. A lovasjárór még most is Ujbodrogon van és őrizi a román zárdát. Remélem, hogy a szerbek erélyes fellépése elejét fogja venni a megismétlődhető zavargásoknak.

## Tizennégy millió kár.

Monnyit vesztek az aradmegyei kereskedők?

A vármegyebizottság működő vegyes bizottság előtt megjelent a máriaradnai szeszüzede szövetkezet három igazgatója s elpanaszolta, hogy a szeszüzéshez szükséges üstököt a lakosok elvették, a cefrét pedig elhordják. Tudják, hogy kiknél vannak az üstök. Az volna a kérésük, hogy a bizottság a Román Nemzeti Tanács tagjai útján hasson oda, hogy az üsttulajdonosok arra az időre, míg a szövetkezet a cefrét kifőzi, engedje át az üstököt a szövetkezetnek.

Graur Viktor dr. aradi fogorvos bejelentette, hogy a mikelakai határban tegnapelőtt délután cserkészni ment. Amint a határban járt, távolról sortűzöket adtak rája. Ugy tudja, hogy a mikelakai gárda tagjai lőttek. Csak úgy tudott menekülni, hogy hasravágódott és mikor a lövések megszűntek, óvatosan Fakert irányában el távozott. Az a kérése, hogy a román nemzeti tanács kutassa ki, kik használták vele szemben a fegyvert.

Szűcs Pál bejelentette, hogy eddig 94 károsult kereskedő több mint 14 millió korona kárt szenvedett. Ezzel az összeggel azonban a kártételek sorozata még nincs lezárva, mert napról napra újabb jelentések érkeznek. Messzer Árpád bejelentette, hogy másfél millió korona értékű árut, anyagot, butort és egyéb felszerelést vittek el tőle. Részben tudja is, hol vannak az érték tárgyak s tudja azt is, hogy visszaszerezhetné azokat. Azonban a veszélyeztetett vidékekre csak úgy szállhatna ki, ha a román nemzeti tanácstól megfelelő igazolványt kap. Az igazolványt kiállítják.

A csanádi vasutak igazgatósága jelentette, hogy Hotorán Jakab dr. világoosi ügyvéd kiment a világoosi vasútállomásra és kényszerítette a főnökséget, hogy 2—3 métermázsás buzaszállítványt vegyen fel igazolvány nélkül Brusztur község részére. Horváth József, a Haditermény Részvénytársaság aradi kirendeltségének vezetője előadta, hogy ebből a gyakorlatból, ha elharapódnak, beláthatatlan zavarok támadnának. A bizottság megfelelő új eljárást lép életbe a gabonaszállításra nézve.

# Román csapatok az országban.

(A vezérkari főnök felhívása. — Megszállás a Tisza és Duna közt.)

Ma már bizonyos, hogy a reguláris román hadsereg megszállja Erdélynek és Magyarországnak románok által lakott részeit. A királyi román hadsereg csapatai, amelyeknek magatartásáról eddig csak találgatások és megbízhatatlan hírek érkeztek, most a hivatalos szervek, a nagyvezérkar útján jelentik be az ország román lakosságának érkezésüket és egyúttal megjelölik azokat a szempontokat is, amelyek itt tartózkodásuk idején magatartásukat irányítani fogják. Az Aradi Közlöny abban a helyzetben van, hogy a román vezérkar által Magyarországra küldött felhívást szöszereint közölje.

Beszéltünk erről a nagyjelentőségű eseményről a Román Nemzeti Tanács egyik előkelő tagjával, aki azt jelentette ki, hogy a magyarországi románság vezetőinek álláspontja a román hadsereg érkezésével nem változik. A nagy kérdések — ugymond — a békétárgyalásokon dőlnek el és mi nem tekintjük egyébként a megszálló hadsereget, mint a belső rend és béke fenntartójának. Mi a magunk részéről elkövetünk mindent, hogy a személy és vagyonsbiztonságot sértetlenül fenntartsuk és ígérünk van arra nézve a román hadseregtől, hogy az ideérkező csapatok faji és felekezeti különbség nélkül mindenki jogát respektálni fogják.

Természetes, hogy a magunk részéről is csak arra kell kérni mindenkit, hogy az adott helyzetben igyekezzék mindent elkövetni, hogy a kérdések végleges rendezéséig az országban a belső béke és rend egy pillanatra se zavartassék meg. A megszálló csapatok az eniente utasítására járnak el és magatartásukat a fegyverszüneti szerződés szabályozza és ez biztosítja a románságnak békéjét, amelyet a legszigoribban megőrizni minden egyes ember legszentebb kötelessége. Súlyos megpróbáltatás egy megszálló hadsereg valamely országrészen, de elviselhetővé az által válik, hogy a lakosság józanul és higgadtan számol azzal a ténnyel, hogy az okkupáló csapatok vezetősége maga is elsősorban békét és rendet kíván azon a területen, amelyen elhelyezkedik.

Annak a hivatalos híre, hogy a román csapatok bejönnek, tegnap délután egy óra után érkezett meg Balázsfalvára. A romániai főhadiszállásról. Baccarat felszállott Fapánium rendszerű repülőgépen, amely 11 óra 30 perckor startolt, Balázsfalvára érkezett két repülőtest egy pilótával, akik egy óra 45 perckor szálltak le és a román hadsereg vezérkari főnöke, Prezanu tábornok által aláírt érkező felhívást terjesztették azon a vidéken, amelyen átrepültek:

Főhadiszállás:

Románok! Otlettségének, I. Ferdinánd királynak rendeletéből hadseregünk állépte a Kárpátokat!

Testvéri szeretettel lépünk Erdély földjére. A román hadsereg szent nemzeti és emberi jogok nevében jön, hogy biztosítsa mindenkinek szabadságát.

Ily eszméktől vezetettve, a Tiszán és Dunáig biztosítjuk a román föld összes lakóit faj és valláskülönbség nélkül, hogy becsülettel megőrizzük mindenkinek életét és vagyonát. Felhívjuk tehát az egész lakosságot, hogy a román hadsereg védelme alatt

mindenki folytassa rendes foglalkozását olyképen, hogy a falvakon és városokban a normális élet semmiképen meg ne zavartassék. Mindenkinek magán- és polgári jogai tiszteletben fognak tartatni.

Ugyanakkor azonban közhírré tétetik, hogy minden olyan kísérlet, amely rendszavarást céloz, valamint minden erőszakoskodás vagy engedetlenség a legnagyobb szigorúsággal fog megbüntettetni.

A nagyvezérkar főnöke:  
Prezanu, tábornok.

A proklamációt a Román Nemzeti Tanács ma kapta meg. Az Aradi Közlöny munkatársának kérdésére a tanácsnak fentebb is említett illusztris tagja kijelentette, hogy a tanács még nem foglalkozott hivatalosan a kérdéssel. Ma este közzéteszi a Románulban azzal a felszólítással, hogy mindenki tartsa kötelességének a rend és béke fenntartását.

— Hogy mekkora területet száll meg a román hadsereg — mondotta a román vezető férfi — azt ebben a percben nem tudom, azt sem tudom, hol lesz a főparancsnokság székhelye. Valószínű, hogy a Tisza felső folyásánál lesz a demarkacionális vonal és az Alföldig minden olyan vidék, ahol románok laknak, okkupáció alá kerül. A Dumánál, ahol már szerb megszállás történt, ott román csapatok nem fognak elhelyezkedni.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Beavattott helyen azt hiszik, hogy az országba bevonult román királyi csapatok nem fogják túllépni a demarkacionális vonalat és éppen ugy tiszteletben fogják tartani, mint ahogy azt a szerb csapatok teszik.

## MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Kedd: A boszorkány dráma. A) bérlet.  
Szerda: Hejehuja báró új operett. B) bérlet.

Csütörtök: Hejehuja báró. C) bérlet.  
Péntek: Hejehuja báró. A) bérlet.  
Szombat: Hejehuja báró. B) bérlet.  
Szombat délután Ripp-Ripp operett. —  
Vasárnap délután Három a kislány operett.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön, november 28-án: Három egyfelvonásos bemutatója. Fricike, színmű. — Kávécarnok, életkép. A nagybácsi, tréfa.  
Szombaton, november 30-án: Fricike, színmű. Kávécarnok, életkép. A nagybácsi, tréfa.

Vasárnap, december 1-én: Baccarat, színmű.

\* Csütörtökön három bemutató a Modern Színházban. Csige Böske közbejött betegsége miatt Bernstein kitűnő színműve: Baccarat, csak vasárnap kerül színre a Modern Színházban. Csütörtökön három premierje lesz a Modern Színháznak. Fricike, Sudermann-színmű, Kávécarnok, Szép Ernő életképe és A nagybácsi, Karinty tréfája szerepel a csütörtöki műsoron. A három kitűnő ujdonságot szombaton megismétlik. Jegyek válthatók a Modern Színház pénztáránál.

\* A színházi fróda hírei. Csige Böske betegsége miatt a színházi műsor hétfő és kedd napján változást szenved. Hétfőn a Román, kedden a Kék róka kerül színre. A Román a már ismert szereposztással, a Kék róka Kiss Mariska, Forgács, Lugossi, Kertész és Benes Tusival a főszerepekben.

## HIREK.

## Öngyilkos gimnázista

(Löbl Gyula fia agyonlőtte magát.)

Tegnap este telefonértesítés érkezett az aradi rendőrséghez, hogy Löbl Zoltán, a főgimnázium VIII. osztályú növendéke, Löbl Gyula aradi borkereskedő fia revolverrel löbe lőtte magát és meghalt. A rendőrség részéről Feneschán János rendőrfelügyelő és dr. Prohászka László tiszti orvos kimentek Löbl Gyulának Szabadság-tér 17. szám alatt levő lakására, ahol már ott voltak dr. Zimmermann Károly közkórházi igazgató, dr. Polónyi Jenő és két katonaoorvos. Löbl Zoltán ekkor már halott volt.

A rendőri bizottság megállapította, hogy Löbl Zoltán bátyjának tiszti revolverével halántékon lötte magát és néhány pernyi szenvedés után meghalt. A házbeliek előadásából az öngyilkosság előzményeit a következőképpen lehet megállapítani.

Löbl Zoltán, aki az aradi főgimnázium VIII. osztályának magántanulója volt, rendkívül sokat olvasott. Olvasmányait nem válogatta meg és főként világielforgató eszmékkel foglalkozott az amugy is exzultált lelkületű fiatalember. Rajongott a bolsevikizmusért és ezért gyakran összeütközött atyjával. Amikor Aradon megalakult a polgárőrség, Löbl Zoltán azonnal jelentkezett polgárőrnek és azóta állandóan töltött revolverrel járt.

A fiúnak ez a viselkedése nyugtalanította szüleit és többször kérelték, hogy ne hordjon magánál töltött revolvért, de szülei kérése hiábavaló volt. Tegnap délelőtt Löbl Zoltán ismét hevesen összetűzött az apjával, elővette revolverét és hozzátartozóit megfenyegette. Bátyjának sikerült elvenni tőle a revolvért. — Ekkor a fiu lecsillapodott és elment nagybátyjának, dr. Polónyinak lakására, ahol teljesen megnagyodott és estefelé hazament.

Otthon ismét követelte a revolvért. Amikor a bátyja a revolver kiadását megtagadta, összetűzött vele. Löbl Jenő, a fiu bátyja ekkor levitte a déli izgalomtól megbetegedett édesanyját földszinten lakó nagybátyjához. Ezt az időt használta fel Löbl Zoltán. Fekőrté bátyja szekrényét, elővette bátyja szolgálati revolverét és halántékon lötte magát. A lövés zarára a házbeliek a szobába rohantak, ahol a fiatalember már haldoklott.

A rendőri bizottság az esetről jegyzőkönyvet vett fel és megengedte, hogy a jobb sorsra méltó fiatalembert szülei lakásáról temessék. A temetés holnap kedden délelőtt 11 órakor lesz.

— A volt monarchia föderatív köztársaság. Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung arról értesül, hogy az a terv, amely az egykori osztrák-magyar monarchiát föderatív köztársaságba akarja egyesíteni, szilárd alapot öltött. A tervet az entente már jóváhagyta.

— Az új katonai állomásparancsnok Aradra érkezett. Az aradi állomásparancsnoki állástól felmentett Resch altábornagy helyére a mint azt már jelentettük, Dobák Viktor vezérkarl ezredes neveztek ki. Dobák ezredes ma este három tiszti kíséretében megérkezett Aradra és már az est folyamán átvette hivatalát.

— Az előzetes béketárgyalások január végén kezdődnek. Bernből jelentik: Itteni lapok megbízható forrásból nyert értesülés alapján közlik, hogy az előzetes béketárgyalások csak január végén kezdődnek. A békekötés jegyzőkönyvét február vége előtt alá fogják írni.

— Angol és francia hírlapírók Bécsben. Bécsből jelentik: Több angol és francia hírlapíró társaságában a napokban a semleges államok lapjainak tudósítói mennek Bécsbe, hogy az ottani viszonyokat és különösen az élelmiszeri viszonyokat tanulmányozzák. A külföldi hírlapírók Bécsből Budapestre utaznak, majd Magyarországra több vidékére is el fognak látogatni.

— Kiss József 75 éves. A magyar költők nesztorja, a még mindig munkás Kiss József november 30-án lesz hetvenöt éves. Az agg költőt születése napján az irodalmi társaságok és a közönség meleg ünnepeltetésben részesíti.

— Drasche-Lázár Alfréd gyásza. Budapestről jelentik: Megrendítő súlyos csapás érte Drasche-Lázár Alfréd író, a külügyminiszterium államtitkárát. Felesége tegnap éjjel spanyolbetegségből keletkezett tüdőgyulladásban meghalt. Édesanyjával rövid időben betegedett meg az államtitkár Mari nevű leánya is, aki ma reggelre szintén elhalálozott. Az államtitkár iránt a legnagyobb részvét nyilvánul meg.

## (Diákok kokárdái.)

Az aradi középiskolák falai közé behatoltak az új idők forró, perzselő szellő: A diákok lelkében forrong a nemzeti felbuzdulás és valóságos kokárda-harc dúl a órák közötti szünetekben. Türelmetlenség szállta meg a fiatalokat, s ez a türelmetlenség eléggé el nem ítélhető tettelegességekben robban ki. Rendet kell teremteni az aradi középiskolákban. A mostani időkben a rend és nyugalom. A főgimnázium egyik kiváló professzora azt az eszmét vetette fel, hogy a diákok fehér szalagot, a béke szeplőtlen, szüzi jelvényét viseljék. A főreáliskolának egy másik, érdemes tanára ellenben azon a szerintünk is helyes véleményen van, hogy minden diák békésen viselje azt a kokárdát, amely nemzeti hovatartozását felüti. Adassék meg a tisztelet minden nemzet számára és minden meggyőződésnek. Ez a helyes megoldás és ezt kell megvalósítani. Ez azonban csak akkor sikerülhet, ha a diákok nem politizálnak. A diáknak tanulnia kell. Ugyis elég hosszú volt a szünet, most minden diák igyekezzék kettőzött szorgalommal és buzgalommal arra, hogy a mulasztottakat pótolja. A tanuló ifjúság ne politizáljon; ne zavarja meg azt a munkát, amely a különböző fajú és nyelvű népeket a régóta óhajtott megértés útjára igyekszik vezetni. A diákok éljenek békésen egymással és idejüket tudásuk gyarapítására fordítsák, hogy hasznos polgáraivá válhassanak a szabad és független, demokratikus Magyarországnak. A tanároknak pedig egyik legfontosabb feladatuk most, hogy a tanulókat meggyőzzék az egyedül helyes és célravezető út szükségességéről. Ez az út az ellentétek elsímitásának, a megértésnek fehér virágokkal börtött útja.

— Az excsászár foglalkozást keres. Londoni lapok írják: Vilmos volt német császárt nagyon foglalkoztatja saját jövőjének kérdése. Képességeinek és munkarejének megfelelő foglalkozást keres. A hozzá közel állóknak azt mondta a császár, hogy leginkább ki-elégítené, ha mérnöki vagy építész munkával foglalkozhatna.

— Az első honvédegyalozezred védi Pozsonyt. Budapestről jelentik: Az I. honvédegyalozezred öt legfiatalabb évfolyamának felszerelése Márky ezredparancsnok vezetésével már megtörtént és így lehetségessé vált, hogy holnap reggel 9 órakor különvonatokon az egyes honvédek négy százada és egy géppuskás százada elindulhasson Pozsony védelmére.

— Német szén Budapesten. Budapestről jelentik: Vázsonyi Jenő Máv. elnökgazgató a szénmunkásokra vonatkozólag a következőket mondotta:

— Kétszáz vagon szén érkezett meg tegnap Budapestre. Ezt a mennyiséget a cseh-szlovákok mint német szenet engedték át nekünk. Ez csak kis része annak a szénszükségletnek, ami nekünk kell, de reméljük, hogy sokkal több szenet kapunk.

— Miért mentették fel a hunyadmegyei kormánybiztos? Jelentettük, hogy a népkormány Pogány Béla hunyadmegyei kormánybiztos állásától felmentette és helyébe Szentiványi Lajos másodfőjegyzőt nevezte ki. A kormánybiztos-változásnak igen érdekes kulissza-titkairól értesít minket dévai tudósítónk. A forradalom első napjaiban Barcsay Andor, a dévai kerület volt képviselője, aki a forradalom napjaiban átlépett a Karolyi-pártba, néhány barátjával együtt megalakította a hunyadmegyei Nemzeti Tanácsot, amelynek elnöke ő maga lett. A Nemzeti Tanács baráti körben való megalakítása Dévén nagy visszatetszést keltett. A dévaiak nem ismerték el Barcsay Andor „Nemzeti Tanácsát”, hanem új Nemzeti Tanácsot alakítottak. Ez a Nemzeti Tanács csakhamar ellenkezésbe jutott Pogány Béla főispánnal, aki Barcsaynak jó barátja. A surlódásokra, amelyek a főispán helyzetét kinössá tették, Barcsay azzal válaszolt, hogy barátját kinevezette kormánybiztossá. Erre a dévai Nemzeti Tanács egyesülve a Román Nemzeti Tanácsal, a szászvárosi magyar és román Nemzeti Tanácsokkal és a petrozsényi Munkástanácsal ultimátumot nyújtott át a kormánybiztosnak, amelynek egyik pontja az volt, hogy a kormánybiztos bocsássa el titkárt, Barcsay Adorjánt. Pogány az ultimátum követeléseinek teljesítéséről hallani sem akart, mire ellenfelei a kormányhoz fordultak és bejelentették, hogy nemcsak a rend fenntartását nem garantálják, hanem Pogány helyéről nem távozik, hanem a petrokkát. Erre a kormány Pogányt állásától felmentette és helyére Szentiványit nevezte ki, aki úgy a magyarság, mint a románság és munkásság bizalmát bírja.

— Tizenegy óráig hosszabbították meg a zárórát. Miután a villamosművek igazgatósága kijelentette, hogy a szénkészlettel való takarékoskodás szempontjából nem jöhet számításba a kávéházaknak és vendéglőknek egy órával tovább való világítása, a kormánybiztos megengedte, hogy a kávéházak és vendéglők zárórája 11 óráig meghosszabbítsák. Az új záróra rendelet már holnap, kedden életbe lép.

— Arad város és aradmegye iparosaihoz! Minden öntudatos iparosnak érdeke, hogy oly szövetségbe tömörüljön, amely legelső feladatának tűzi ki, hogy a háború okozta viszonyok által tönkrement és léteérdekeitől megfosztott iparosságért küzdjön. Felhívjuk Arad város és megye öntudatos iparosait, hogy szerdán, f. hó 27-én, este 6 órakor a Központi szálloda külön termében (Salac-utcai bejárat) okvetlen megjelenjen, ahol megalakítjuk az aradi és aradmegyei szociáldemokrata iparosok szövetségét. — Az előkészítő bizottság.

— Távozó orvos főnök. Kaposvárról jelentik: Tausz Henrik dr. tüzrsorvos; helyőrségi orvosfőnököt, ki ritka adminisztratív tehetséggel és méltányos gondossággal a közönség és alantasainak osztatlan rokonszenvét vívta ki magának, mint járásorvost, a katonai szolgálat alól felmentették. Utódiául Gara József dr. főtüzrsorvost neveztek ki.

— Halálozások. Súlyos csapás érte Hubert József aradi szappangyáros. Leánya, Hubert Margit ma reggel Budapestben a Pajórszanatóriumban 17 éves korában elhunyt. Régi betegség gyötörte a fiatal leányt, akit háromszor operáltak. Három héttel ezelőtt állapota ismét rosszabbra fordult. Ekkor orvosai felfelállította a Pajórszanatóriumban műtétet végeztek rajta, amellyel azonban nem lehetett segíteni. A temetésre nézve még nem történt intézkedés. A mélyen sujtott család iránt általános a részvét.

Bercsényi Sándor szolgabíró, tb. főszolgabíró, törvényhatósági bizottsági tag életének 42-ik évében, rövid szenvedés után, elhunyt Szászvárosban. Temetése 22-én délután 4 órakor volt Kolozsváron.

Lichtmann Manoné született Fisch Gizella tegnap este 7 órakor 50 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt urinőrd Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója nővérét gyászolja. A temetés holnap, kedden délután 2 órakor lesz a József főherceg-ut 12. számú házból.

— Keresk. szakoktatás. (Könyvitel, gyors-és gépirás stb.) Beiratkozás a decemberben kezdődő tanfolyamra Lázár Vilmos-ú. 2.

— Eltűnt az osztrák-magyar banknak repülőgépen szállított 32 milliója. Budapestről jelentik: Kinos bohrány foglalkoztatja a nemrég megszervezett repülőtestület vezetését. Amikor a Balkánon a helyzet kritikussá vált, az osztrák-magyar bank vezetősége a Balkánon levő fiókok pénz és értékkészletét körülbelül 32 millió korona értékben a bank újvidéki fiókjába szállította. Mikor a helyzet már Újvidéken is veszélyessé vált, az osztrák-magyar bank vezetősége úgy intézkedett, hogy repülőgépen szállítsák az értékeket Budapestre. Az értékeket és pénzt két nagy csomagba pakolták és betették a két repülőgépbe, amelyek egyikét egy tiszt, másikat egy törzsörnmester-pilóta vezette. A két pilóta felszállt Újvidéken és Szeged felé vette útját. Szegeden még látták a repülőgépeket, amelyeknek azóta nyoma veszett. Tizenegy nap múlt el azóta, de semmi hír nem érkezett sem a pilótákról, sem a 32 millióról. Nem lehetetlen, hogy utközben baleset érte a repülőgépeket. Érthetetlen azonban az, hogy tizenegy nap alatt sem a pilóták nem adtak magukról életjelet, sem másoktól nem érkezett róluk jelentés. Egyébként az eddigi légügyi kormánybiztosság, amelynek élén Hangay, Sándor repülőszázados állott, feloszlott.

— A brádi román nemzeti gárda fegyverezte a vasuti őrséget. Ma délelőtt Koromzay Frigyes Acsev, vezérigazgató bejelentette dr. Varjassy Lajos kormánybiztosnak, hogy a brádi román nemzeti gárda tagjai meg támadták az ottani állomást és fegyverezték a vasuti őrséget. A fegyverezett román gárdisták hamarosan le tudták fegyverezni a kis számú állomásőrséget, e közben egy csendőr-örnmestert agyonlőttek. A románok a szolgálatot teljesítő vasutasokat is inzultálták, akik tehetetlenül voltak kénytelen tűrni az inzultusokat. A brádi vasutasok telefonon jelentették az esetet Koromzay vezérigazgatóknak, aki viszont Varjassy kormánybiztostól kért segítséget és támogatást a brádi állomás részére. A kormánybiztos bejelentette a brádi esetet a ma délelőtt tanácskozó vegyes bizottságnak. A bizottság román tagjai kijelentették, hogy azonnal érintkezésbe lépnek a brádi románság vezetőivel, akiket felszólítanak, hogy sürgősen csináljanak rendet Brádon és a vasuti állomást védjék meg a román gárdisták támadásától. A bizottság ezután több ügyet tárgyalt. Popescu Isa gósdai román felekezeti tanítót, aki a nyáron Gósdon a rekvirálást vezette, néhány nap előtt kilakoltatta a nép és megfenyegette, hogy megöli. A román tanító most védelmet kért. Ugyancsak védelmet kért Wittmann aicsili bérlő is, akinek egész gazdaságát fosztották. A vegyes bizottság kimondta, hogy a komité tagjai érintkezésbe lépnek a veszélyeztetett községek román vezetőivel, akiket felhívják, hogy nyugtassák meg a népet.

— Az aradi hadbavonult ügyvédek részére kiutalt tűzifa szerdán kerül szétosztásra és pedig a jelentkezettek számaránya szerint. A nős ügyvédek két ölet, a nőtlenek egy ölet kaphatnak. Felkérem az összes jelentkezetteket, hogy a fa árát 400, illetve 200 koronát kedden, folyó hó 26-án irodámban fizessék be legkésőbb déli 12 óráig, mert különben a szétosztás iránt nem intézkedhetem. — Dr. Bedő Árpád, Erzsébet-körút 30.

— A katonai ügyvédek lakást kérnek. Az aradi ügyvédek szabadszervezete ma dr. Schütz Henrik vezetésével ma megjelent dr. Varjassy Lajos kormánybiztosnál, akit arra kért, hogy a harctérről hazatérő ügyvédek részére lakást és irodahelyiséget adjon, mert a hadbavonult ügyvédek legnagyobb része hajlék nélkül áll. A kormánybiztos kijelentette, hogy mihelyt a kormánytól felhatalmazást kap a felesleges és luxusos lakások rekquirálására, első teendője lesz az ügyvédek részére lakást és irodahelyiséget rekquirálni.

— A magyarpécskai buza-osztás. Lapunk november 22-iki számában hírt adtunk a magyarpécskai buza-osztásról. Most erre vonatkozólag az alábbiak közlésére kértünk fel: A Haditermény r.-t. magyarpécskai raktárában ópécskaiak által beszállított buza is volt felraktározva, ennek igénybe vételére a hadból hazatérő ópécskai román katonákat a H. T. pécskai megbízottja Schreiber József feljogosította, sőt Schreiber József a buza szétosztását személyesen vezette. A buza oszto-

gatást a legnagyobb rendben történt meg. A magyarpécskai nemzetőrség egész szerepe a történetek megfigyelésében merült ki. A helyzet megítélésében félreértés azért történt, mert a magyarpécskai nemzetőrség szolgálattevő legénységnek nem volt arról tudomása, hogy a Magyarpécskán tárolt gabona igénybe vételére az ópécskai illetőségű román katonák felvilágosítást kaptak. — Dr. Karácsonyi Sándor, magyarpécskai ügyvéd.

— Segítsük a háború áldozatait. Felkérem Aradvármegye birtokosait, kereskedőit, pénzüntézteit, vállalatait, a különböző részvényirtaságokat s általában minednkít, akinek csak valahogy is módjában áll, hogy az aradvármegyei hadi rokkantak, hadi özvegyek és árvák segélyezés céljaira adományait sürgősen rendelkezésre bocsáítani sziveskedjenek, hogy a hazatérő rokkantak és omlított segélyre szorultak mostoha helyzetükön késedelem nélkül segélyezhetők legyenek. Az adományok allspáni hivatal Aradon címre küldendők. — Arad, 1918. évi november hó 25-én. — Schüll József allspán.

— Harctérről visszatért ügyvédeknek, kereskedőknek és iparosoknak méltányos áron szállít papírt és írószerket, nyomtatványokat Pichler S. papírkereskedése és könyvnyomdája, Bohus-palota, Telefon 308.

## Aradi tisztok

### a háborús adósságok konvertálásáért.

(Három havi illetményt kérnek.)

Egy hete annak, hogy az aradi nem tényleges tisztok szabadszervezete megalakult és máris gazdasági törekvéseinek sikeről adhat számot. A városháza zsifolóságig megtelt tanács termében tartott ma gyűlést a szervezet dr. Jeszenszky Elek százados elnökletével, melyen dr. Fuchs Albert főhadnagy ismertette az országos szervezet által Budapesten kidolgozott programot, mely a kormányhoz intézett memorandumban van összefoglalva és 5 pontot állít fel. Ezek a pontok a következők: 1. A tisztok és szellemi munkás katonák — mely utóbbiakkal a tisztai szervezet kibővült — háborús adósságainak konvertálást az állam részéről. 2. Reabilitációs segély címén 3 havi illetmény folyósítása, kb. 2—3000 kor., 3. Az összes köz- és magánalkalmazotak visszahelyezése állásaikba akként, hogy minden rang, fizetés és nyugdíj tekintetében oly helyzetbe kerüljenek, mintha nem is lettek volna katonák. 4. Adjon az állam a visszatérő katonáknak ruhát és lakásberendezést önköltségi áron és 5. háztelkeket, melyeken idővel kedvező amortizációs kölcsön segélyével modern kert-város épülne.

Kappner József követelte, hogy a szervezet az összes városbéli munkások érdekéért is küzdjön, ezt azonban a gyűlés az érdekelletéknél, a munkásoknak máris rendezettebb kereseti viszonyainál fogva és mert a szakszervezetek ugyanis befolyásosabb szervek, — elvetette. Vita indult meg a 18 korona fagsági díj összegéről is, melyet magasnak találtak.

Dr. Jeszenszky indítványára a szervezet sürgőnylleg kéri a 3 havi illetmény sürgős kiutalását a hadügyminisztertől.

Herz hadnagy a diákok érdekében szólalt fel.

Holländer Emil, Lészay Aladár századosok, Nagy Imre főhadnagy felszólalásai után dr. Örtl Gyula hadnagy indítványára kimondta a gyűlés, hogy az előterjesztett programot elfogadja, elvben hozzájárul a tagsági díjnak 18 koronában leendő megállapításához is, de az összeg hováfordításáról a budapesti központtól nagy konturokban bekérendő költségvetéstervezet útján óhajt tájékozódni.

Ezután a gyűlés a végrehajtó-bizottságot minden foglalkozási ág képviselőjével kiegészítette.

## A város megvendégeli a szerb tisztokat.

(„A tifuszjárvány miatt nem vonható felelősségre a város közönsége.“)

A vár mellett van a szomorú emlékü szerb temető, ahova a háború első idejében a kitéves tifuszban elhalt szerb internáltakat temették el. Még élnek és szomorú emlékezetében van az aradi közönségnek a borzalmas epidémia pusztítása, amely százval szedte áldozatait a szerencsétlen szerb internáltak közül és amely a város polgárai közül is sok áldozatot követelt. Ez a szomorú hely, amely méltán ébreszthet fájó érzéseket a várban levő szerb katonákban, örök szégyene marad az akkori katonai hatóságoknak.

Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos ma felkereste Popovics alezredest, a szerb csapatok parancsnokát és kifejezte előtte, hogy ennek a tömeg-tragédiának, amelynek folytán olyan sok szerb ember pusztult el, Arad város polgársága nem volt az okozója, ezért a polgárságot semmi lelkiismereti felelősség nem terheli. A sajtó nem foglalkozhatott az ügyvel, mert a cenzura belefojtotta a szót, a polgárság minden igyekezetével a bajok orvoslását kívánta és a város közgyűlése is sürgős intézkedéseket kívánt a katonai hatóságoktól. Elmondta a kormánybiztos, hogy a város orvosai életüknek kockáztatásával igyekeztek az epidémiát elfojtani és ennek az igyekezetnek két kiváló aradi orvos, dr. Visky Pál és dr. Singer János áldozatául esett. Kifejtette dr. Varjassy hogy ezt azért tartotta szükségesnek elmondani, mert nem tartaná igazságosnak, ha a szerbek a szomorú emlékü temető láttára Aradváros polgárságával szemben keserű, vagy talán ellenséges érzülettel viseltetnének annyival is inkább, mert éppen Aradváros közvéleményének felzudulása vonta maga után azt, hogy a vár akkori parancsnokát, aki személyesen volt felelős a tragédia okozó gondolatlanágért, bíróság elé állították, rangjától megfosztották és egy évi börtönre ítélték.

Popovics alezredek a kormánybiztos szavai után a legmelegebb szavakkal biztosította dr. Varjassyt, hogy a szerbektől távol áll ezért a katasztrófáért a város közönségét okozni. Tudja — mondotta — hogy ezt a veszedelmes járványt a háború első éveiben, amikor még keflő berendezések nem állottak rendelkezésre, csak nagyon nehezen lehetett elfojtani. A járvány Szerbiában is dhöngött, ott is rengeteg áldozatot szedett úgy a polgárság, mint a katonaság köréből, ezért tehát egy város közönsége felelősségre nem vonható és ez, amint azt már kijelentette, távol is áll tőle.

Ezután elmondta az alezredek, hogy az aradi szerb Nemzeti Tanács a szerb tisztikart vasárnap estére bankettre hívta meg, amelyen a tisztikar meg is fog jelenni.

Dr. Varjassy kormánybiztos ezután azt a kérdést intézte az alezredekhez, hogy vajon nem zárkoznék-e el egy olyan ismerkedő-esténi való megjelenéstől, amelyet Aradváros rendezne a szerb tisztikar tiszteleére?

Oh, örömmel vennénk részt egy ilyen társasösszejövetelen — mondotta az alezredek. — Nekünk legőszintébb óhajunk az, hogy a polgársággal a legmelegebb baráti viszonyt tenjartassuk, az ilyen ismerkedő összejövetel pedig a legjobban szolgálja ezt a célt.

Ezután az alezredek és a kormánybiztos megállapodtak abban, hogy december 5-én, csütörtökön este Aradváros bankettet rendez a szerb tisztikar tiszteleére.

## LEGUJABB.

### Foch tábornagy hajhatáron. — A román csapatok Erdélyben.

**Genf.** A *Matin* jelentése szerint Foch tábornagy egyszersemindenkorra kijelentette, hogy a német fegyverszüneti bizottság delegátusainak tiltakozására nem fog hallgatni. Ez az elhatározás minden esetleg ezután történő német lépésre is vonatkozik.

**Püstyén.** A csehek Verbo községet megszállották. Püstyénben rend és nyugalom van. A csehek Trencsén-Bán felé vonulnak. Göding és Malacka körül nagyobb cseh erők gyülekeznek. Szenicről a csehek elhurcolták Turcsányi főszolgabíró, Vagyon Árpád volt képviselőt s Balázsy plébánost, akiket a brünni kazamatákba zártak.

**Kolozsvár.** Gyimesbükkösről Csikszépvízre tegnap délután egy óraker bevonult 1500 gyalogosból, 150 tisztből, 100 főnyi tüzérségből és 150 huszárból álló román sereg. A románok a nemzetőrséget, sőt a csendőrséget és határőrséget is lefegyverezték. Gyimesen a románok 40, Csikszépvízen 25 főnyi különítményt hagytak. A csikszépvízi főszolgabíró tiltakozott a megszállás ellen, mire a román sereg parancsnoka kijelentette, hogy ő felsőbb utasításra járt el.

**Klagenfurt.** Karinthiába szerb csapatok hatoltak be és a stratégiai fontosabb pontokat megszállták.

### Heltay főhadnagy milliói.

(Titokzatos eljárás a tiszterközvetítőmény parancsnoka ellen.)

**Budapestről** jelentik: Fényes László kormánybiztos rendeletére a rendőrség előállította Heltay Viktor főhadnagyot, aki a forradalom első viharos óráiban mint városparancsnok szerepelt, majd hirtelen alakult tengerész különítmény parancsnoka lett. A múlt héten csapatokat vezetett Pozsonyba a csehek ellen. Heltay már pozsonyi és nagyszombati viselkedésével magára vonta a kormány figyelmét. Ezenkívül azonban egy rendkívül kínos és titokzatos ügy középpontjába is került Heltay főhadnagy, akit ma a rendőrség előállított.

A forradalom éjszakáján Heltay nagyösszegű pénzt, valószínűleg több millió koronát vett át és mindezekig nem tett jelentést arról, hogy ezek a pénzek hol vannak.

Heltay szereplésének egy némely gyanús körülményei arra indították Fényes László államtitkárt, hogy Heltayt magához rendelje. Fényes tegnapi rendelte magához Heltayt, aki azonban nem jelent meg. Ezért állította őt elő Fényes László.

Heltay kihallgatása most folyik a rendőrségen. Főleg azt akarják tisztázni, hogy a forradalom éjszakáján milyen címen és mennyi pénzt vett fel és hová tette a felvett összeget. Kihallgatják arra nézve is, hogy miért hagyta el helyét Pozsonyban és Nagyszombatban, miért tartózkodott parancs ellenére Budapesten és miért nem jelentkezett a hadügyminisztériumban Fényes László rendelkezésére.

Heltay letartóztatása az éjjel történt.

## KÖZGAZDASÁG.

**Aradi iparosok szervezkedése.** Az Aradi Iparosok Egyesülete vasárnap tartotta alakuló gyűlését a városházán. Zsufolásig megtelt a közgyűlési terem. Megjelent dr. *Variassy* Lajos kormánybiztos is. *Czeiler* István, az alakuló gyűlés elnöke tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, válaszolt az ipar helyzetéről s az ellenség sikereit a háboruban, a jól szervezett és fejlett iparnak tudta be. *Bérczi* Pál ismertette az alakulás célját, társadalmi, várospolitikai és ipargazdasági fontosságát, elmondta, hogy a háború vérizyátara alig sujtott még egy társadalmi osztályt úgy, mint a kézműves iparos osztályt, fejtegette, hogy a helyzet ma sem javult, az iparos régi műhelyébe ha vissza kerül, anyag, szerszám s így munka nélkül és tüke nélkül áll. Nagy figyelemmel olvasta fel az igazgatóság tíz pontban összefoglalt programját. *Kalmár* József, *Huppert* Henrik mondtak még okos beszédeket. *Dr. Variassy* Lajos üdvözölte az ország társadalmi tömörülését, megerősítette, hogy a háború nyomora két osztályt sujtott legjobban, a kézműves iparos és a tisztviselő osztályt, elmondta, hogy tanuja volt annak a szótépő nékülözésnek, amely elvo-

nult kamarai titkárkodása alatt a kézműves ipari segélyek szétesztása körül megerősítette az ipári sérelmeket, melyet az iparosok programjukban kifejtettek a közszállítások körül, elmondta, hogy megtörtént a múltban, hogy mikor a kormánykörök a pályázatot kirták, már másnak ígérték a szállítást oda s az egész pályázat szemfényvesztés volt; csupán a felszisszenő érdekeltségek elhallgatására. *Steigervald* Alajos üdvözölte még az új alakulást, melyben régi vágyát, régóta hirdetett eszméit látja testet öltetni. Az alapszabályok ismertetése után, melyet egyhangulag elfogadtak, a tiszttakar, a vezetőség megválasztása egyhangulag a következőleg ejtett meg: Tiszteletbeli elnök *Steigervald* Alajos, elnök új. *Czeiler* István, alelnökök *Bérczi* Pál, *Kalmár* József, *Huppert* Henrik, *Szida* Lázár. — Pénztárnok *Assael* Károly, ellenőrök *Ollár* Jusztin, *Hetessy* István, háznagy *Brandt* István, könyvtárnok *Schäffer* József, számvizsgálók *Schäffer* Richárd, *Hönig* Ottó, *Kiss* János, *Varga* Kálmán, *Krizsán* Dezső és 45 tagu választmányt, melynek harmadrészét az új jelentkező tagokból a vezetőség egészíti ki.

## LEGUJABB HIREK.

— **Szende Pál** — pénzügyminiszter. Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány a mai minisztertanácson *Szende* Pál pénzügyi államtitkárt pénzügyminiszterre nevezte ki.

— **Magyarország belgrádi követe.** Budapestről jelentik: Megbízható forrásból nyert értesülés szerint *Baloghy* Ernő bács megyei főispán belgrádi követté való kinevezése befejezett dolog. A szerb kormány már hozzájárult a kinevezéshez.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

Apolló-színház.

1918. nov. 26-án:

Senki fia.  
Szerelemi játék négy felvonásban.

Uránia-színház.

1918. nov. 26-án:

Vámpír.  
Társadalmi dráma  
4 felvonásban.

## NYILTÉR.

Az ezen rovat aláírók köztük nem vállalunk felelősséget.

### Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokon, jóbarát és ismerősnek, kik felejtethetetlen jó leányunk

### Erbeszkern Sándorné

szül. Vámosy Margit

temetésén megjelentek, s ezzel mely fájdalomukat mintegy csökkenteni igyekeztek, ezután mondok köszönetet.

8441

Vámosy Lajos és neje.

Minden külön értesítés helyett!

Lichtmann Manó mint férj, Lichtmann Erzsébet, dr. Szabados Nándor, Lichtmann Ferenc mint gyermekei a maguk és az egész gyászoló család nevében megtört szívvel jelentik, hogy a forrában szeretett hitves, a legkedvesebb anya, gyermek és rokon

### Lichtmann Manóné szül. Fisch Gizellá

folyó hó 24-én est 7 óraker tevékeny életének 50-ik s legboldogabb házasságának 26-ik évében rövid szenvedés után elhunyt

Megboldogult drága halottunkat folyó hó 26-án délután 2 óraker fogjuk a gyászházban (Jézusfőherceg ut. 12. sz.) az izraeli sírkertben az örök nyugalomra átadni.

Aldás és béke peraira!

8460

Arad, 1918. november hó 25.

Örv. Fisch Hermanné felesége, Fodor Gyula testvére. Dr. Szabados Nándor neje. Szabados Magduska unokája. Klein Erőly, öz. Fried Adolfiné, Stern Armin és neje nagybátyjai és nagynénjei. Hirschmann Albert és neje, Wessel Miksa és neje, Lichtmann Gyula és neje, öz. dr. Fényes Samuné, Fodor Gyuláné sógorai és sógornói.

Csendes részvétet kérik!

Minden külön értesítés helyett!

Löbl Gyula és neje született Schwartz Zelmá mint ártatlan szülők, úgy a maguk, mint az alulírottak nevében a legmélyebb fájdalommal átadják, hogy imádott fiuk, illetve a hön szeretett testvér és unoka

### Löbl Zoltán

az aradi gimnázium VIII. o. tan.

virágzó életének 17-ik tavaszán, s Mindenható megváltozhatatlan akarata folytán f. hó 24-én est 8 óraker visszadta nemes lelkét Teremtőjének.

A megboldogult drága halott földi maradványait f. hó 26-án d. e. 11 óraker fogjuk a gyászházban Szabados-tér 17. az aradi izr. sírkertbe örök nyugalomra helyezni.

Soha el nem múló szeretetünk fog örködni drága emléked felett.

öz. dr. Schwartz Jenőné, szül. Weisz Fanny nagyanyja, Löbl Jenő tífvere.

8461

Részvétlátogatások szíves mellőzését kérjük!

Katonai szolgálatomból visszatérve

Ügyvédi Irodámat

ismét megnyitottam

Dr. Gabos Jenő,

Bobus-palota.

8453

Ügyvédi Irodámat

ARADON, Andrassy-tér 6. szám alatt

ujból

8438

megnyitottam.

Dr. Goldzicher Albert.

Női szabászat tanfolyam.

Tisztelettel értesítem úgy az igen tisztelt úri hölgyközönséget, mint a női szabással foglalkozókat, hogy Bótvös-utca 5. sz. műtermemben női szabászat tanfolyamot nyitok. Külföldön éveken át szerzett tapasztalataim alapján hivatva érzem magam arra, hogy 6 hetes kurzus alatt bárki elsajátíthatja módszerem. A tanfolyam két csoportból fog állani este 5-7. és 7-9 óráig. Kezdetk december 1-én, tart január 16-ig. Beiratkozni lehet naponta d. n. 3-5-ig.

Teljes tisztülettel

8408

Jäger József, női szabó

ARAD, EÖTVÖS-UTCA 5 szám.

Apró hirdetések.

Levelezés.

MAROS. Még mindig hír nélkül. Leg-alább egy levelet várnék. 4785

„FROHE ZUKUNFT”-nak levele van, kérem sürgősen átvenni. 8428

„FIATAL LEÁNY” levele van. 8441

JÓ MEGJELÉNÉSŰ komoly árveleány hasonló által is ismerettségét keresi. Míg részére jó otthont biztosít. „Megbecsülöm” jelígen a kiadóhivatal továbbít. 8452

MELYIK szép fiatal gazdag árveleány ismerkedne meg egy tisztességes iparos-sal. Leveleket teljes címmel a kiadóba kér. Csak teljes címre válaszolok. „Szereznék boldok lenni” jelígen. 8384

KÉT FIATAL LEÁNY vigkedélyű fiúk tisztességes ismerettségét keresi. Leveleket „Unalmas úrak” és „Cigányleány” jelígen a kiadóba kérek. 8430

MELYIK öregebb uriamber lepne meg fiatal nőt egy esimes kosztimmal. „Nem bánja meg” jelígen az Est hírszpirodásba kérek. 8277

URAIM! Középkora, vagyos, rómi. kath. urind házasság céljából ezuton óhajt megismerkedni korrekt ur emberrel. Csakis intelligens urak levelei lezár-nek fizyelenbe véve. M. V. jelígen a kiadóba. 8397

Házasság.

28 ÉVES, szép, sz. rokonomat 10-15000 korona hozományjal férjhez adnám in-telligens közelmű, őszlé iparos, vagy hivatalnokhoz. Afánlat „Őszlé” jelíge-re kiadóba kérek. 8409

Alkalmazást keres.

HUSZONHÁROM ÉVES keresztény vallású fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Szives ajánlatokat kér. Rosta Pál Arad, Erdélyi-ut 7. szám. 8447

FIATAL FÜSZERKERESKEDŐ-SEGÉD azonnali belépésre alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 8429

KÖZÉPKORI NŐ minifeneának ajánlkozik 6 hónapos gyermekével. Sárosov-utca 1. szám. 8446

DEMOISELLE allemande musicienne, deairo occupation comme Gouvernante on demoiselle de compagnie. S' adresser a l' administration. 8442

IDŐSEBB URHOZ gazdaságnőnek ajánlkozik 30 éves nő, esetleg vidékre is megy. Cím: Müllanerné, Süveg-tér 6. sz. 8454

OKLEVELES SZÜLÉSZNŐ ápolónői állást keres. Felvilágosítást nyújt dr. Prohász-káné. 8455

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlalom. Cím: P. M. Szabadság-tér 18. 8456

EGY KOMOLY 30 éves magyar, német, román nyelvvel bíró, volt számvevő, keres bizalmi ispáni, raktárnoki, felügye-lői állást, esetleg óvadékkal is. Cím a kiadóban. 8373

32 ÉVES mérlegképes könyvelő, ma-gyar, német és román nyelvismerettel, állást keres. Esetleg vidéken gazdaság-nál is állást vállal. Cím Sonnenwirth címűestő urnál, Deák Ferenc-utca 33-34. 8415

Alkalmazást nyer.

ERODÁBA takarítónői keresek. Cím a kiadóban. 8458

EGY ügyes mindenes, aki ki is szolgál nagy jövedelemmel, azonnal felvétetik Deák Ferenc-utca 40/a étterem. 8450

KERESTETIK ügyes mosónőt. Cím a kiadóban. 8431

ANDRASSY-TÉR 8. alatt lévő reptűlő tisztá-ékezte részére egy jó magyar szu-kloné kerestetik 150 korona havi fizc-éssel. 8427

TISZTESSÉGES mindenes, ki padlóke-léleáhez ért, jó fizetéssel felvétetik. Batthyány-n, 28. sz., II. em. 900

EGY ÜGYES, fellesen megbízható könyvelő azonnali belépésre kereste-lik. Cím a kiadóhivatalban. 8350

VILLANYSZERELŐ fanoncok fizeté-sel felvétettek Kalmár József műsze-résznel, Arad, Salacz-u. 2. 8352

ASZTALOST keresek motoros műhely-be vegyes munkára. Schäfer Dezső, Körösbánya. 8400

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyom-dánkban alkalmazást nyer.

Lakást keres.

BELVÁROSBAN 3 szoba, konyha és meg-felölő mellékhelyiségekből álló magán-lakást keresek azonnaira. Sz. J., Var-jassy Lajos-utca 117. 8437

MAGANOS fiatal ember 1 szobás buto-rozott lakást keres, lehetőleg a Purgly Lajosné-utca közelében. Címeket a ki-adóban. 875

ÜGYVÉDI IRODÁUL alkalmas két vagy egy szobát és előszobát keresek a fő-uton vagy közelében. Cím a kiadóhiva-talban. 8451

Vétel és eladás.

EGY vadonat új vadászfegyver, Sella-féle, 2 esővű, karkas nélküli, fűst nélküli 16-pozral, belső, új dísznőbőr-tokkal, 102-Wnyakkal együtti eladó. Cím a kiadóban. 8432

PHYLODENDRON és Pálma, nagyné-retil, eladó. Széchenyi-u. 8. 8436

EGY jó házőrző kutya Batthyány-utca 14. szám alatt minden ellenérték nélkül azonnal átvehető. 8443

900 DRB. száraz tölgyfa kűllő eladó. Gróf Leiningen-n. 12. szám alatt. 8457

FÉLIG HIZOTT malacok továbbtartásra, házi nyulak nyuhással együtt, koca ma-lacokkal és egy mérpergető eladó. Vá-rosi kertész telep. 8459

VADONATUJ valódi Singer, Zentrall, Copyn varrógép eladó. Zeiner József, Tőkölly-tér 8., I., 14. 8462

KITŰNŐ pianinó és néhány butor darab eladó. Cím a kiadóban. 8824

FINOM szerkezetű, kifogástalan állapot-ban lévő rajzeszközöt megvételre kere-sünk. Fodor és Reisinger, József főher-ceg-ut 12. 8416

HASZNALT ÓLOM megvételre keres-tenik. Bővebbet a kiadóban. 8100

Ingtalan.

ELADÓ kedvező fizetésl feltételek mal-lott Flórián-utca 35. számú földszintes ház. Bővebbet Frank, Deák Ferenc-utca 24. sz. 8440

ELADÓ az aradi határban egy tanya 46 kts bold földdel. Bővebbet a kiadó-ban. 8439

Oktatás.

IDŐSEBB URINÓ magyar, német, fran-cois- és songora-órákat ad. Cím: Deák Fe-renc-utca 36. szám. 8448

Különféle.

HUSZONNEGYEDIKÉN, vasárnap d. e. negyed 11 és 12 óra között az Arad-csa-nádi vasúti palota és Lutheránus tem-póm előszobáján elvezett egy karikán levő csomagkulcs, mely között Wertheim-szekrény kulcs is volt. Megtaláló kere-tik az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál leadni, hol illő jutalomban részesül. 8445

Göllner Antal

férfi szabó üzletét

Arad, Széchenyi-u. 1.

megnyitotta.

szombaton d. e. 9 órakor

Katonai loárvetés

folyó hó 27-én

szombaton d. e. 9 órakor

Hadik-huszar laktanyában.



Viszketegséget,

sömört, ráht a leguyorsah-nan emulastja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skabofom-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Min-dig eredeti posztos Dr. Flesch-félel kérjünk. Próbá tégely 4.-k., nagy tégely 6.-k. Családi adag 15.-k. Kapható Aradon, Rajós Arpád gyógyszerárában, An-drassy-tér 22. Vételnel a „SKABO-FORM” védjegyre ügyeljünk 7151

HIRDETMEY.

Fizánk megbecsülhetetlen kincse: létenyésztési intézetének állománya veszélyben van.

Felhívjuk a loápolásböz értő polgá-rokat, hogy loápolók gyanánt a Békés-csabai mentelep osztályparancsnokság-nál legmagasabb közösen megállapítan-dó díj mellett, azonnal jelentkezzenek.

A város tanács.

8433—1918. szám.

Kisjenői Hírís főszolgabírája.

Pályázati hirdetemény.

Kisjenői községben a községi orvosi állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. tc. 7. §-ában előirt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló kérvényeiket folyó évi december 20-ig hozzám adják be.

Javaldalmazás:

- 1600 korona törzsfizetés. 200 koronás ötdéves korpótlék. 500 korona lakbér, háborus segélyek, szabályrendeletileg megállapított rendelési, műtéli, halottkémlési és husvizsgálati díjak. Kisjenői, 1918. november 22.

Csukay.

főszolgabíró.

8360—1918. szám.

Kisjenői Hírís főszolgabírája.

Pályázati hirdetemény.

Seprőse községben a községi orvosi állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1908. évi XXXVII. tc. 7. §-ában előirt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló kérvényeiket folyó évi december 20-ig hozzám adják be.

Javaldalmazás:

- 1600 korona törzsfizetés. 200 koronás ötdéves korpótlék. 500 korona lakbér, háborus segélyek, szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási, műtéli, halottkémlési és husvizsgálati díjak. Kézi gyógyszerár tartására megválasztott községi orvos kötelezve van. A községhez több nagyobb uradalom tartozik, honnan a községi orvos tekintélyes jövedelemre számíthat. Kisjenői, 1918. november 22.

Csukay.

főszolgabíró.

Dr. KAJDACSY gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint nő bajokat. Bevitások, Erővel 800. módosított legújabb szerével. — Vízvizsgálat Wassermann tiszta módszerével. — Hókokon külön bejárat. — Levélbeli kérdésekre válaszal. Szakszerű könyvet mekkülűl bérmentve 2 kor. (bátyeg 10. kor.) előzetes elküldése ellenében. 103 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

6104—1918. szám.

Kisjenői Hírís főszolgabírája.

Pályázati hirdetemény.

A szepáryligeti orvosi körben körorvosi állás betöltendő lévén, arra ezen-nel pályázatot nyitok s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. tc. 7. §-ában előirt képesítést, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 20-ig ad-ják be.

A kör áll Szepáryliget, Kerülő és Szinte községekből, melyek a kör székhelyétől 4-8 kmnyire fekszenek. Székhely Szepáryliget, x kör lélek-száma 7753.

Javaldalmazás:

- 1600 korona törzsfizetés. 200 koronáig terjedhető ötdéves korpótlék. 1200 korona helyi pótlék. 400 korona lakbér. Fuvar természetben vagy ennek megváltására 400 korona utitálatány. Szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási, műtéli, ugyszintén a székhelyen a halottkémlési és husvizsgálati díjak. Kézi gyógytár tartására megválasztott körorvos engedélyt nyer. Kisjenői, 1918. november hó 22.

Csukay.

főszolgabíró.